

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: RA-7Ps/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6823200225
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladislav Ďurkáň
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2023:6823200225.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2

Okresný súd Rimavská Sobota, sudcom Mgr. Vladislavom Ďurkáňom vo veci spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX/XX D.- E., zast. procesným opatrovníkom mestom Tornaľa, za účasti F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX/XX D.- E. a Okresnej prokuratúry Revúca, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.X.XXXX, takto

rozhodol:

2

I. Súd obmedzuje A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XX/XX, D. v spôsobilosti na právne úkony tak, že menovaný nie je spôsobilý samostatne konať pred súdmi a inými štátnymi orgánmi, na právne úkony týkajúce sa rozhodovania o udelení súhlasu s umiestnením v zdravotníckom zariadení a rozhodovania o udelení súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti vrátane odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti, na právne úkony týkajúce sa rozhodovania o svojom umiestnení v zariadení sociálnych služieb a rozhodovania o rozsahu a druhu poskytovaných sociálnych služieb, na právne úkony majetkovoprávnej povahy, najmä právne úkony týkajúce sa nakladania s financiami a hnutelným a nehnuteľným majetkom v hodnote vyššej ako 10 Eur jednorazovo, zriadiť účet v banke a disponovať účtom v banke, preberať dôchodok a iné peňažné dávky poskytované zo sociálneho poistenia a štátne sociálne dávky, preberať doporučené úradné zásielky.

II. E. A. B., nar. XX.X.XXXX trvale bytom C. XX/XX, D. ustanovuje za opatrovníka F. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XX/XX, D., - Starňa.

III. Opatrovník je oprávnený a povinný opatrovanca A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XX/XX, D. – E. zastupovať pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilý a bude dbať na ochranu jeho práv a oprávnených záujmov. V prípade ak by sa nejednalo o bežnú vec je opatrovník povinný požiadať súd o schválenie právneho úkonu urobeného v mene opatrovanca.

IV. Opatrovník je povinný dvakrát ročne vždy k 30.6. a k 31.12. kalendárneho roka predkladať súdu písomné správy o opatrovancovi a o nákladní s jeho majetkom počnúc od právoplatní tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

VI. Štátu sa náhrada trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

3

1. Na podnet Okresnej prokuratúry Revúca súd uznesením sp. zn. 7Ps/1/2023-21 zo dňa 17.03.2023 začal z úradnej povinnosti konanie o obmedzenie spôsobilosti A. B. na právne úkony, nakoľko bolo zistené, že menovaný trpí ťažkou duševnou poruchou a je možným subjektom zneužitia psychicky vyspelejšími osobami.

2. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchmi účastníkov konania, výsluchom znalca a oboznámením sa s návrhom, znaleckými posudkami, ako aj ostatným spisovým materiálom, pričom zistil nasledujúci skutkový stav:

3. Podľa znaleckých posudkov vyhotovených v trestných konaniach vedených proti obmedzovanému A. B. tento trpí ťažkou duševnou chorobou, a to schizofróniou, ktorá ma trvaný a nevyliciteľný charakter a znalcami bola zistená aj vrodená ľahká duševná zaostalosť a v prípade znalkyne MUDr. Márie Martinovej aj recidivujúca halucinačná psychóza. Znalci konštatovali, že menovaný je potenciálne nebezpečný pre spoločnosť a má sklony k protiprávnej činnosti.

4. Znalec ustanovený v tomto konaní psychiatricky vyšetril osobu, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná a zo znaleckého posudku vyplýva, že vyšetrovaný trpí duševnou poruchou „neorganická psychotická porucha F28 a trpí na „mentálnu retardáciu ľahkého stupňa F 70.0“, čo je porucha kde sa nevyskytujú poruchy vedomia, vnímania a myslenia. Ide o vrodenuú zníženú úroveň intelektu, čo vyšetrovaného robí zneužiteľným druhými ľuďmi pre jeho zvýšenú sugestibilitu, t.j. zníženú schopnosť rozpoznať nesprávnosť alebo protiprávnosť konania, zneužitie druhými ľuďmi na finančné podvody a iné nezákonné činy. U vyšetrovaného neorganická psychotická porucha F28 je toho času stav prechodný, to znamená že liečbou je choroba ešte zvrátiteľná a vyšetrený by pri rešpektovaní liečby dokázal dobre fungovať. Pri neliečení sa choroba pravdepodobne prejde do trvalého stavu. Mentálna retardácia F70.0 je stav trvalý a nezvratný. Obe diagnózy dovoľujú vyšetrovanému ešte chápať zmysel vynakladania finančných prostriedkov len na zabezpečenie si základných životných potrieb, ale vyšetrovaný nie je schopný pochopiť zmysel nevynakladania finančných prostriedkov bez primeraného protiplnenia alebo zabezpečenia pohľadávky. Podľa záverov znalca vyšetrovaný dokáže disponovať s minimálnymi finančnými prostriedkami, ktorých výška je regulovaná. Nedokáže si vybaviť úradné záležitosti a nie je schopný vystupovať pred štátnymi orgánmi. Nie je schopný posúdiť svoj zdravotný stav a rozhodovať v starostlivosti o svoje zdravie. Nie je schopný vstupovať do právnych zväzkov, uzatvárať právne, finančné a iné zmluvy. Nie je schopný voliť a nie je schopný ani byť volený do volených orgánov. Na tieto právne úkony odporúča znalec vyšetrovaného obmedziť.

5. Znalec sa pri svojom výsluchu na pojednávaní okrem iného vyjadril, že pokiaľ by si p. B. prevzal v deň vyplácania dávok alebo aj výplaty celú sumu a bola by mu ponúknutá zmluva, ktorou by scudzil uvedenú sumu nevedel by posúdiť výhody resp. nevýhody daného právneho úkonu a dôsledky na jeho život. Vyšetrovaný je podľa znalca schopný vykonávať tie najjednoduchšie práce aj s potrebou dostaviť sa v určitý čas na určité miesto je schopný vykonať a splniť dané povinnosti. Nebol by schopný posúdiť význam písomnosti, ktoré by mu boli doručované poštou od príslušných úradov a štátnych orgánov. Zároveň znalec na pojednávaní uviedol, že najvhodnejšou osobou na ustanovenie za opatrovníka vyšetrovaného je jeho brat F. B..

6. A. B. na pojednávaní uviedol, že vie, že je chorý, má schizofróniu. Znalecky posudok si čítal, ale nerozumel tam uvedeným veciam. Čítať vie. Nevie čo je to spôsobilosť na právne úkony. Momentálne sa lieči, dobrovoľne, v Kremnici. Dostáva dávku v hmotnej núdzi 150 Eur. Peniaze mu nestačia na celý mesiac. Uvedené peniaze minie na jedlo a cigarety. Minie cca 10 Eur na deň na svoje potreby. Dávky dostáva v ústave v Kremnici a tam mu je zo strany soc. pracovníčky vyplácané na ruku v daný deň v prípade potreby napr. 10 Eur ak potrebuje na cigarety. K vyplácaniu takto dochádza v pondelok a štvrtok. Uviedol, že by bol rád keby za neho všetky veci právne úkony riešil a vybavoval jeho brat F.. Majú zároveň dobrý vzťah. Vyšetrovaný ho označil ako súrodenca s ktorým má najlepšiu vzťah.

7. Prokurátor na pojednávaní uviedol, že evidovali viaceré trestné stíhania a trestné konania vedené voči A. B., kde bol on opakovane minimálne 4x vyšetrovaný a okrem rôznych duševných ochorení bola zistená určitá sociálna zneužiteľnosť resp. zneužiteľnosť inými osobami, inými vyspelejšími osobami v oblasti majetkovej a určité ovplyvniteľnosť aj vo vzťahu k páchaniu trestnej činnosti vyšetrovaného.

8. F. B. na pojednávaní uviedol, že súhlasí s jeho menovaním za opatrovníka jeho brata A. B., majú spolu dobré vzťahy. Zároveň sa oboznámil so znaleckým posudkom a s jeho závermi súhlasí

9. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

10. Podľa § 231 písm. a) Civilného mimosporového poriadku (CMP) v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

11. Podľa § 248 ods. 1 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

12. Podľa § 248 ods. 2 CMP ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

13. Podľa § 249 ods. 1 CMP ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, súd rozsudkom skôr vydaný rozsudok zmení alebo zruší.

14. Podľa § 249 ods. 2 CMP súd rozsudok zruší aj vtedy, ak zistí, že na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony neboli dôvody.

15. Súd mal vykonaným dokazovaním, najmä s poukazom na závery znaleckého posudku znalca ustanoveného v tomto konaní, preukázané, že A. B. trpí duševnou poruchou, a to mentálnou retardáciou ľahkého stupňa F 70.0, čo je stav trvalý a nezvratný. Ide o vrodenú zníženú úroveň intelektu, čo vyšetrovaného robí zneužiteľným druhými ľuďmi pre jeho zvýšenú sugestibilitu, t.j. zníženú schopnosť rozpoznať nesprávnosť alebo protiprávnosť konania, zneužitie druhými ľuďmi na finančné podvody a iné nezákonné činy. Uvedené skutočnosti vyplývajú aj z mnohopočetných trestných konaní vedených proti žalovanému, na ktoré poukázal prokurátor. U vyšetrovaného bola zistená aj neorganická psychická porucha F28, pričom tento stav je toho času stav prechodný, to znamená že liečbou je choroba ešte zvrátiteľná a vyšetrený by pri rešpektovaní liečby dokázal dobre fungovať. Pri neliečení sa choroba pravdepodobne prejde do trvalého stavu. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami a vychádzajúc zo záverov znaleckého dokazovania súd vyšetrovaného obmedzil spôsobilosti na právne úkony a určil rozsah právnych úkonov, na ktoré vyšetrovaný nie je spôsobilý, a síce, že vyšetrovaný nie je spôsobilý samostatne konať pred súdmi a inými štátnymi orgánmi, na právne úkony týkajúce sa rozhodovania o udelení súhlasu s umiestnením v zdravotníckom zariadení a rozhodovania o udelení súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti vrátane odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti, na právne úkony týkajúce sa rozhodovania o svojom umiestnení v zariadení sociálnych služieb a rozhodovania o rozsahu a druhu poskytovaných sociálnych služieb. Súd ho taktiež obmedzil na právne úkony majetkovoprávnej povahy, najmä právne úkony týkajúce sa nakladania s financiami a hnutelným a nehnuteľným majetkom avšak ponechal mu v dispozícii nakladanie s finančnými prostriedkami do 10 Eur jednorazovo, nakoľko v tomto rozsahu je aj podľa znalca menovaný schopný bezpečne nakladať s peniazmi a môže si tak zabezpečiť veci dennej potreby, pričom nebolo zistené, že by vyšetrovaný bral drogy alebo požíval vo zvýšenej miere alkoholické nápoje. Menovaný taktiež nie je oprávnený preberať doporučené úradné zásielky.

16. V súlade s ust. § 248 ods. 2 CMP v rozsudku súd určil obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony opatrovníka, a to F. B., ktorý je bratom vyšetrovaného, majú spolu dobrý vzťah a samotný vyšetrovaný si želal, aby za neho brat vybavoval všetky potrebné záležitosti a preberal poštu, pričom F. B. ako najvhodnejšiu osobu za opatrovníka vyšetrovaného označil aj znalec. F. B. zároveň súhlasil s jeho ustanovením do tejto funkcie. Súčasne súd vymedzil opatrovníkovi jeho práva a povinnosti pri zastupovaní opatrovanca

17. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Zároveň s poukazom na § 251 CMP súd nepriznal štátu nárok na náhradu trov konania, nakoľko nezistil dôvody pre odchyľne rozhodnutie.

Poučenie:

2

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Okresný súd Rimavská Sobota v dvoch vyhotoveniach.

Účastníci, ktorí sa po vyhlásení rozhodnutia, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku vzdali práva podať odvolanie, viac toto právo nemajú.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.